

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 bani numărul 20.

Administrația, strada Grei No. 25.

Abonamentul, 10 lei pe an.

„Viitorul Constanței”

„Viitorul Constanței” este titlul primului ziar, din cele două, ce noi am anunțat că vor apărea de ocazia alegerii viitorului consiliu al comunet Constanța. Noul confrate, opozant, apare septaminal, Duminica, sub *responsabilitatea domnului Gh. Cimbru*, fost polițai al orașului, și sub „direcțiunea unui Comitet”, de sigur compus din persoanele ce noi am numit deja în alt număr.

Mai întâi, titlul e rau ales, după noi. A ne vorbi de *viitor*, doi foști prefecti și doi foști primari ai Constanței, timp de aproape 15 ani de șile, pâna mai eri a-laltaeri, ca adică: „nu vor mai tolera să sim robi în țara libera; ... dați adesea în exploatarea tuturor raiilor, inepților și flamânzilor, care nu și mai găsesc loc a-iurea” etc. e cel puțin un non sens.

Articolul program: *Cine suntem și ce voim*, bine scris de altmîntrelea mai are și alte cusururi. „Viitorul Constanței” — *județ* de sigur, ca și ne vorbește numai de cestini care interesează totalitatea locuitorilor, nu ne spune nimic despre viitorul Constanței — oraș, și cu toate acestea lucrul ar fi fost de cea mai vîdita oportunitate și

actualitate; consiliul acelui comunit fiind disolvat și alegerea batând la ușe.

Să fie acăsta uitucie? sau graiul omului este dat tocmai spre a și ascunde gândirea?

Viitorul ne-o va spune.

Din articolul al doilea, cu apelul la *infrățirea* tuturor elementelor dobrogene, — de la urmașii acelor, acaror „creațiuni admirabile (în științe și arte) se vor putea imita dar nu se vor putea întrece!“ pâna la „nobilit consingenți al viteazului popor martir care a vîrsat șirōe de singe pentru libertate,“ și așa mai încolo pentru fie-care naționalitate dobrogeană în parte, — lipsește tocmai elementul asupra caruia stimării confrății se puteau folosi de superlativul laudelor, fără ca finețea întrebuițată să fi suferit vre-o eclipsă, — e vorba de *poporul ales a lui Dumnezeu*. Pacat de cele câteva voturi pe care o să le pierdeți.

Acest articol, de trei colone, intitulat „Infrățirea”, închee astfel:

„După noi, români rei nu există.

„Se găsesc însă, aici în Dobrogea Români buni, dar egoiști, care nu înțeleg și nu practică „Infrățirea“ de cat între frați de singe și de neam. Noi voim „Infrățirea“ sincera și devotată între toți

locuitori de toate naționalitățile din România trans-Danubiana. În acest scop facem un apel calduros la patriotismul tuturor și cerem sprijinul tuturor cetățenilor pentru realizarea dorinței noastre“.

Dacă prin cuvântul „infrățire“ pe care singur il subliniați de atât de or, înțelegeți pe acel care dorim prosperitate „Viitorului Constanței“, chestia rămâne între înfințatorii ziarului și numărul abonaților; iar dacea redurile reproduce se adresează acelor dintre subscrítori intreprinderi, care prin viu graiu și pe față, pâna și în localuri publice, professează alte convingeri și credințe, de cat cele scrise, ținganitul deja al disonanței e semn destul de reu.

Dicem aceste, spre a evita, de la început, alte deducții ce ne ar putea veni în gând, de ex. ale vechiului dictum: *alla tu grammata, alla tu pragmata*, la care ne ar îndreptați o celebra esclamație, rămasă nedesmințită, a unuia dintre principalii stegari de la „Viitorul Constanței“, care dicea, despre Români, adresânduse colegilor săi din reprezentanța comunala: „sa le dăm d-lor, să le dăm“, era vorba de locuri în quartierul de sus; „să sim generoși... sa nu ni se mai dă că că nu lucrăm românesce!“

Articolul al treilea, „O sfidare”, — și încă „o nouă sfidare” (?) a actualului prefect — contra careia noui confrari vor duce o „luptă energetică”, fiind oveche cunoștință, vorba adânc regretatului Lahovari, ne descoperim și trecem înainte, — catând bine unde calcam în treacerea noastră.

„Cronica” este firma infundăturii pe care o traversăm; asupra căreia cerem voie cititorilor noștrilor să nu ne oprim, fiind un loc sacripant, contra caruia legile moralei germane ar proceda cu cea mai mare rigore.

Acestea fiind cele ce aveam de zis asupra primelor articole ale noului nostru confrate, uram „Viitorului Constanței” viața lungă și succes!

Memorandum locuitorilor Dobrogei

CĂTRE CORPUSELE LEGIUITOARE

Iată importantul memoriu, despre care am vorbit într-un număr trecut, pe care d-l Pariano l-a scos în broșură de trimis d-lor miniștri și d-lor membri ai Corpurilor legiuitoare:

D-lor Senatori,
D-lor Deputați,

Luptați și vă trădiți, spre a putea înzestră țara cu cele mai potrivite legi și cu cele mai folosite instituțional; și numai 5 ore departe de Palatul în care legiferăți, în Dobrogea, 240000 de suflte, dintre cari 160000 de Români, zac părăsiți de 20 ani, sub cel mai asuprator și mai fătănic regim’ esecțional, la al cărui adăpost se brutalizează și se impovărează populaționea, până a se compromite interesele și mândria națională.

A n tot așteptat tăcuții, dar vedem cu tristare mare, cum răul crește mereu, fără ca nimeni dintre autorități, să cante a'l curma. Nu avem nicăi o patimă, dar trebuie să ne plângem odată, contra acestor cari menținând această stare de lucru, au îngheduit să încrezească și să se devasteze o provincie din care se putea face ușor o grădină; iar nu un asil de nevoiașii și de asupritori.

D-lor reprezentanți: orl-cât am alege expresiunile, prin cari să vă puteam încredea de durerile și de păgubele morale și materiale, ce iuduram în traful nostru sub niște legi, a căror despotism astăzi devine și mai urios prin insuficiență și violentă, acelor ce le aplică; simțim bine, că nu vom putea iubiti,

să ne facem înțelegă de către D-vosstră, cari fiind născuți și crescăți sub sunul dogmelor constituționale nu vi le poate închiși.

Fără, nimic nu este complet în numea aceasta. Toate formele de guvernăminte său avantajile și defectele lor. Însă și forma constituțională adoptată de noi, are lacunele ei, pentru că împărțind la „esfărșit respunderea, o desfințeză cu totul”. Ia însă consolăză și obviază în parte la acest defect, prin putință ce dă cetățenilor, de a se administra prin reprezentanții lor, așa după cum le place să-l aleagă.

Absolutismul, nici el nu este lipsit de părțile întâi bune. Naținea de și își cedează toate drepturile și totă puterea unui singur om; dar lasă pe acesta întreg răspunzător de faptele sale.

Vedem zilnic, cum sub forma democratică, se civilizează și se imbogățesc națiuni; și adesea formele autoocratice, glorifică popoare.

Regimul, după care se guvernează Dobrogea, D-lor reprezentanți, nu are nici unu dintre aceste căderi.

Diosul, d-lor reprezentanți locuitorilor dreptul de a-și alege o parte de reprezentanți numai la comuna și județ; acești aleși și lor însă, sunt *căutul majorați*, prin o patrime pe care o numește administrația, și dintre care firește, se numește *Primarul*.

Comisiune județiană nefiind în Dobrogea, Prefectul conduce teata gospodăria județului. Consiliile nu au alt rol, de căt să voteze odată pe an budgetele, făcute și supuse lui de administrație.

Vedeți dar, d-lor reprezentanți, că ceea-ce se dă cu o mână se ia cu alta. Cetățenii de și alții cățiva membri, dar administrația îi neutralizează și îi supune, prin acel numiț de dânsa. Consiliile de și votează bugetele, dar aceste bugete sunt făcute de administrație; alleși locuitorilor, de și tapisează binoniile, dar dânsii nu au absolut nici o înrudire și nici un control real, asupra administrației averei publice.

Acel cari au alcătuit această lege excepțională administrativă a Dobrogei, de sign. cu previzunt că locuitorii nu vor putea suferi tot d'una multă asupririle dispuse într-însă; și spre a preveni din vreme acest neajuns probabil; au interzis ceteagoric obștei locuitorilor, dreptul de o se洁ui în mod oficial autorităților superioare ale Statului. Cum însă, simțeau nevoie să mascheze absolutismul, într-o formă mai blândă, să acordă un fel de grătie, ca o dădă pe an, printre delegații județiană, locuitorii să-si poată supune plângerile Majestății Sale Regelui.

(Va urma)

INFORMAȚIUNI

De arendat, pe unul sau mai mulți ani, moșia Tari-Verde din județul Tulcea, în intindere de 305 hectare, teren arabil, împărțit în două trupuri aproape egale, situate: unul în lungul pârâului Inancioș și celalalt între acesta, pârâul Cogelac și șoseaua națională Tulcea—Constanța, ambele mărginite de două laturi ale văii satului.

Moșia are casele ei și celelalte dependențe economice, cu o gradina de 2 hectare în sat, și o altă grădină de zarzavaturi, lucrătoare, de 10 hectare, plus alte 20 hectare telină, de o parte și alta a apet, care se pot transforma astemenea în grădină de zarzavat, plus un han la podul de la șosea, în marginea satului.

Doritorii se vor adresa la proprietar d. P. Grigorescu la redacția acestui ziar în Constanța, și la ingrijitorul moșiei, Dumitru Mareu în localitate, comună Cogelaci.

Porumbul de hrana și semințele județului: Porumbul cumpărat de județ, pentru hrana locuitorilor, 16000 hectolitri, va sosi căt mai curând în Cernavoda, de unde se vor distribui din șlep, 8000 hectolitri iar restul de 8000 hectolitri din gara Medgidie.

Furnitura de ore de la licitația de Dumînica trecută, a fost adjudecată asupra d-lui Rosenfeld, cu prețul de 1675 lei vagonii de 10000 kilograme, și aprobată de minister. Ozai e în șepturi la Selina și va sosi în Cernavoda, de unde se va distribui, din șepturi, cel mult până la 5 Martie, termen fixat de consiliul județian.

Pentru înlesnirea tăraniilor, cari de la Cernavoda nu vor putea transporta orzul în termen și după trebuință, noi am insistat să se aducă de stat și în Medgidie și Constanța. Transportul fiind gratuit, deschiderea năr putea costa mai mult de 2—3 lei de vagon, pe care județul îiar putea plăti din alte fonduri, la rigoare, ca și o magazie din Constanța.

Ni se spune de un asistent, că la ultima întrunire intimă electorală de la d. M. Koleiu, nade ar fi luat parte vr'o 50 invitați, săr fi dressat un proces verbal, care între altele, largă pe cef subseriș, respectiv pe candidații de consilieri ce urmează să fie propuși și același într-o adunare publică, să nu lucreze, reusind, de căt ca un primar pe care l-ar alege că 6 consilieri aleși, și nici de cum ca unul pe care l-ar numi guvernul în oficii de acestia.

Aceasta încheere, subversivă după noi, tichită de d. M. Koleiū, cu gând de a trage pe cineva pe șoara, el și cu o eventuală majoritate ce nuor își poate crea față de oameni mai puțin populari, ar fi fost îscălită între alii și de d-l colonel Chiriteșeu, fost prefect al județului nostru.

Admitem manopera printre politicieni ordinari, dar pentru nu fost prefect de elită, după cum îl distingea pe atunci un important ziar conservator din Capitală, regretăm sincer faptul. Școala politică, serios conservatoare, nu admite asemenea contracte, nici intovărășiri pe folosase.

Încă o vorbă: pe cine trage d. Chiriteșeu la edec? și pentru ce? Nol nu vedem absolut nici un motiv justificat.

Se vorbește că d-l Bănescu Președintul comisiei interimare ar vrea să schimbe lista candidaților cu care se va prezinta înaintea alegătorilor, lăsând căji va comisari interimari pe din afară și luând alte persoane în loc.

De giaba: *les premières impressions sont les plus fortes.*

„Energicii“ adversari ai guvernamentelor, din așa poreclita opoziție unită se bazează mult în reușită pe o așa numită lada de fier, pareri se sistem Chas. Woodt, din strada Carol.

Prea vă grabiți cu furândiseala d-lor ocultiști al Dobrogei! Se poate prea bine să posedă cineva iarba fiarelor, și să vă lase buzați până la urma urmelor, și atunci?

Intrebăm pe domnul membru al Comisiei interimare, când așa de gând să fixeze alegerea la comună? Nu cumva aveți de gând să trageți comunei vre un *proprietor*, din acele despre care unul din D-vosă scriea odată la tribunal?

Numărul alegătorilor comunali s'a urcat anul acesta la 727, cu vreo 200 mai mult ca la alegerea din urmă.

Se vede că avem la comună trei domni avocați, pardon, doi numai, unul, cu ajutorul său, jalebarul Adler, având simpla misiune de a găsi pe mușterii de drepturi electorale — Se și potrivește anul acesta cu înmulțirea celor cu censul de 30 lei dări directe!

Tunelul

Prăbușirea tunelului pe distanță de 35 metri s'a întâmplat pe la miezul nopții. Erau în lucru — lucrează doar rânduri de oameni, unul ziua și altul noaptea — vr'o 40 lucrători, zidari, săpători și salăori ocupăți cu transportul materialului de piatră mortar și pământ, pe ambele cunete ale tunelului, cu instrumentele lor și mai multe vagonete pe ambele linii. Cineva dintre lucrători a anuit trăznind schelele de lemn ce sprijineaau pământul și cuneta superioară, și a dat imediat alarmă de pericol. Toți lucrătorii s'u năvăliseră imediat spre ieșirea tunelului, unde se zidea la bolte, cari său prăbușit împreună cu pământul.

Retragerea, din fericire, s'a făcut așa de repede, că numai cel din urmă care eșea, a fost spucat de pioare sub dărâmătură, fară a'i se fi cantat striviri insuportabile.

Paguba antreprenorului este de vr'o 60000 leu. Se lucrează acum la restaurarea șantierel și scoaterea instrumentelor ingropate sub pământ.

Am spus altă dată că materialul ce se intrebunează la tunel este ren, dar niminea nu ne a dat nici o atenție, cum nu nici a dat la multe alte observații generale ale noastre. Vom mai reveni, dar rugăm pe onor. Direcția a lucrărilor să ne creză că noi mai avem și alte treburile de către ale lucrărilor tunelului.

Omerul de pe graniță

În dimineață zilei spre 6 Februarie, la granița spre Bulgaria, punctul și pîchetul Caraomer, a fost impunșat de grănicerii bulgari economul de vite Aldea Dumitru Frățea, originar din Siliste, care a și murit a două zile în spitalul din Constanța, unde a fost adus de frații săi Alexandru și Vasile Aldea Frățea.

Imprejurările au fost astfel: Sentries bulgari urmărea un dezertor bulgar, pe care l-a ajuns la teritoriul românesc, situată de 2 kilometri de graniță bulgă și tot cînd 2 kilometri de satul Caraomer. Soldatul bulgar a luat pe dezertor în apăr, și când se intorcea spre pîchetul bulgar de la Cinufkiot, un câine de la teritoriul românesc să iea după dănsit și mîncă pe soldatul bulgar; iar acesta trage în câine și l omoră. Ciobanul aleargă după bulgar, iar frații săi strigă la pîchetul românesc din apropierea teritelui, spre a sări să prindă pe

soldatul care omoră câinele, dar nu răspunde nimănui. În acest timp, desertați de detinutura pentru câne și de strigătele celor doi frați, aleargă în ajutorul camaradului lor soldațil din pîchetul bulgar, și unul dintr-înăsil trage în Aldea, care probabil se hărțuia cu soldatul bulgar, spre a'l opri până la venirea soldaților români, după care acesta împreună cu dezertorul a putut ajunge și trece graniță, pe teritoriu bulgar, lăsând pe impușcat căzuț pe loc de glonțui intrat prin șold și răsit prin țita stângă.

La ancheta făcută de primarul Caraomerului, care a trecut și la pîchetul bulgar și la satul bulgar Cinufkiot, nici primarul bulgar, nici ofițerul de serviciu cu soldațil n'au voit să dea numele soldatului omoritor.

Paza pe granița română trebuie să fie nu se poate nici său făcută, dacă în spatele cazarmei din Caraomer s'a putut desfășura așa dramă, fără ca soldații noștri să o fi putut impiedica; omorul fiind comis pe teritoriul românesc, la 2 kilometri de cazarma și în imediata apropiere a pîchetului de acolo.

Camera de comerț din Constanța în sedință el din 25 enrent, afară de alte cestinii importante a mai rezolvat și următoarele:

1) A admis că să se facă în fiecare săptămână (Lunes) tîrg de vite la Chișinău-Veche din județul Tulcea.

2) A admis că să se intervie la minister pentru ca petroleul și derivatelor lui, întrucăt acestea servesc, fie ca combustibil (benzina), fie ca materii prime în industrie, să fie sentite de orice taxă de consumație.

3) În privința proiectului de lege depus pe biuroni camerei cu scop de a regula ore cum prețurile cu care să se vinză articolele de prima necesitate; proiect care nu numai îmbogățește în libertate comerțului, dar încă, la un moment dat, poate servi ca o armă de răzbunare contra unor comercianți, cari, în unele imprejurări, să pară că nu sunt destinați de ascultători; să hotărît de a se interveni la minister pentru ca numitul proiect, cu ocazia disidenței lui în camerele legiuitorare, să fie combatut de guvern ca dăunător comerțului.

4) În fine, pentru modificarea legii salimentelor să se intocmit o comisie permanentă, compusă din d-nii Ioniță Dumitrescu, Alexaneru Logaride și Iona

Berberianu, comisie care să intocmească un proiect de lege, să l prezinte camerel spre discutare.

Malul mare din partea despre Nord-Est și Nord a orașului, între fabricile de tabacărie, s'a surpat în mal multe locuri de valurile ce să avină iarna aceasta. La fabrica nouă, fostă a d-lei Cricileanu, malul dărmat este pe o lățime de mal bine, doi metri, amenințând însă corpul clădirilor. Asemenea la fabrica veche de tabacărie surparea a dărmat deja un grajd.

Pe cât scim, terenul vândut acestor fabrici de comună nu e niciodată astăzi perimetrat. Ar fi bine să fie delimitate întinderile vândute și fixate prin semne de hotare; contrar ori-ce dărime revine în paguba comunel.

Semnalăm cazul comisiei interimare, care n'are niciodată un interes a face să mai dăinuiască starea de lucru de până acum.

Prospectiva pentru economia agricolă a Dobrogei e nu se poate mal neagră.

Foarte presat de timp și spațiu, totuși să ne încercăm a intemeia sinistra noastră prorocie, rugând pe cel în drept a medita asupra prefigurărilor ce ne muncesc.

Locuitorii Dobrogei sunt bogăți în pământ și vitele cari reprezintă capitaluri însemnate, mal pentru fie-care locuitor în parte, dar le lipsesc cu desăvârșire acum moneda sunătoare, cu care să cumperi sămânțe. Reserve nu sunt, fiind că ori-ce prisos, peste trebuințele oamenilor și vitelor, îl ieșă statul pentru ratele de cumpărătoarea pământului, ori-cât ar fi cineva de moderat în cheltuile. Creditul particular le este absolut tăiat de stat: prin privilegiul ce dănașul are asupra fondului proprietății, nereacumpărate, și prin cele lalte privilegii acordate Creditului și Bancii agricole, unde toate vitele sunt amanetate. Ce să facă el, spre a-l cumpăra sămânță?

Răspundă cel ce critică, în sensul și cameră, dispoziția de a se imprumuta sămânțe la țărani din Dobrogea! Aceasta în ceea ce privește starea generală economică, de care, se vede, niminea în țară nu-i să dă socoteală, precum nimenea de peste Dunăre nu-i să dă socoteală că aci lipsesc proprietatea mare, ajutoare în asemenea nenorociri.

In ceea ce privește acum, ajutoarele pentru sămânțe, să concretizăm un caz, spre a se vedea cat de amenințătoare e situația pentru anul 1901.

După regulile stabuite la prefectură, a nu se da orzul județului de căt posessorilor de pământ între 11 pîna la 50 hectare, să rîndăit comună Dăeni, care are o populație de mal bine de 400 familii, 300 hectolitri orz. Cu acest orz, 1500 baniște, nu se poate sămâna, cu vechitura din sat în tot, de căt maximum întinderea de 200 hectare, după socoteala făcută în localitate. Producția celor 200 hectare nu poate fi sămânță mal mare de căt cel mult 100 baniște de hecitar, sau 20 mil baniște. Cîntărând fiecare baniște, și admînind greutatea maximă de 12 kilograme, avem un total de 240 de mil de kilograme pâine.

Familii agricole fiind în acea comună 400, trebuie ca numărul sufletelor să fie de $400 \times 5 = 2000$ suflete. Admînind de fiecare suflet o quantitate de 300 kilograme pâine anual, e necesitate de 600 mil kilograme pâine numai pentru hrană oamenilor; va să zică, niciodată pînă pe o jumătate an!

Să admitem că se vor mal sămâna vîro 300 hectare cu păpușoiu și meiū—am zis altă dată, că niminea în Dobrogea, 7 din 9 plăși, n'are un bob de grâu de toamnă sau primăvară—totuși producția abia va fi îndestulitoare pentru hrană oamenilor. Dar vitele? dar statul? dar sămânța anului viitor? dar Creditul și Banca agricolă? dar cele lalte trebuințe: haina, opinca, sare, leguma, luminarea și căte și mal căte?

Pentru Dumnezeu, domnilor cari discută ori dispună de soarta țării: desindește și în Dobrogea și vedete și condițiile economice ale țăraniilor dobrogeani, și apoi vorbiți în numele întregului popor.

Perdîndu-se un caiet de plată abonamentelor la acest ziar, facem cunoscut și rugăm pe toți abonații noștri, să nu achite niciodată de căt contra recipiselor semnate de proprietarul și directorul acestui ziar, d-l P. Grigorescu.

Drumul, șoseaua națională, de la marginea orașului și pînă dincolo de tunel e așa de deteriorat de cărățele cu material, piatră pentru tunel, că să plătești 10 lei birjarilor actuali din Constanța, nu te pot duce pînă la vilă.

Noroiul trece peste butucul roților trăsurei. Din această cauză locuitorii vilor nu pot veni și să se însoțească în oraș de căt cu piciorul.

Și, nu se ea niciodată o măsură, nefiind o grămadă de petriș în apropiere.

Șoseaua spre Tuzla este tot așa de deteriorată și nepracticabilă, din cauza grodnului care a șît deasupra pietrișului, fie că stratul a fost prea subțire, fie că pietrișul a fost numai niște sovâră de var, topită acum de stătea ploii ce nu mai încreză.

Domnul ingineri respectivi, să meargă să vadă și experieze lucrul pentru viitor, căutând să aibă altă-dată provisoriu de petriș pentru asemenea întâmplări.

SPECIALITĂȚILE

Farmacistului ION BERBERIANU—Constanța

Goudron China Berberianu. Cunoscut fiind de totă lumea, atât efectele sigure ale goudronului în afecțiunile organelor respiratorii, cât și cele ale cojei de china în contra maladiilor cari produc slabirea organismului, este natural ca *goudronul China Berberianu*, adică medicamentul ce conține atât principiul activ al goudronului cât și al cojei de china, să fie remediul cel mai sigur ce se poate intrebuini în contra *tusei, catarhelor bronchiale și devesică, bronchitel, astmei etc.* Sticla 2 lei 50 bani.

Prafuri contra guturailui «Berberianu». Fie că prin simpla prisarea lor, guturailul cel mai rebel să inceteze. Cutia 1 lei.

Hartie chimică Berberianu. Este cel mai bun emplastru ce se poate intrebuini contra tuturor durerilor reumatismale ca: durerea de mijloc și de spate, dureri de șină, podagra, dureri de iritație ale pieptului, nervalgii etc.; asemenea se mai poate intrebuini cu succes la *arsuri, boli de rinichi, striviruri-degerături, boli scrofuloase, scrintituri etc.* Ruleul 1 lei.

Untura de peste de Norvegia prospătă de anul acesta se vinde cu 4 lei (albă) și 3 lei 50 bani (galbenă).

Un bogat assortiment de *Parfumerie și Săpunărie străină și indigenă.*

Depozit central Farmacia BERBERIANU—Constanța

LA

TIPOGRAFIA ROMANA MARIN PUREA

— CONSTANȚA —

se poate executa tot felul de lucrări atingătoare de acăsta artă cu cea mai perfectă acurateță, cu prețuri foarte reduse.